

PÖYTYÄ

PÖYTYÄN KUNNAN MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISOHJELMA VUOSILLE 2021 – 2025

Sisällys

1. JOHDANTO JA NYKYTILANTEEN KUVAUS	1
2. KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY	3
3. TYÖNJAKO MAAHANMUUTTOASIOISSA.....	6
4. KUNNAN KOTOUTTAMISPALVELUT.....	8
4.1. ASUMINEN	8
4.2. SOSIAALIPALVELUT.....	8
4.3. TERVEYSPALVELUT	9
4.4. SIVISTYSTOIMEN PALVELUT – MAHDOLLISUUKSIEN POLKU	9
5. KANSANELÄKELAITOKSEN (KELA) PALVELUT	11
6. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT.....	12
7. MAAHANMUUTTOVIRASTO	14
8. SEURAKUNNAN PALVELUT.....	15
9. MAAHANMUUTTAJIEN YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN	16
10. PALVELUIDEN KEHITTÄMISIDEOITA	17
11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS	19

1. JOHDANTO JA NYKYTILANTEEN KUVAUS

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) astui voimaan 1.9.2011. Lain 32 §:n mukaan kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Laki ottaa huomioon kaikki Suomeen muuttavat henkilöt riippumatta siitä, mistä syystä he Suomeen muuttavat. Tavoitteena on myös edistää kotoutumisen kaksisuuntaisuutta; kotoutumisen onnistumisen edellytyksenä on onnistunut maahanmuuttajien ja kantaväestön välinen vuorovaikutus ja yhteistoiminta. Samalla halutaan lisätä maahanmuuttajien osallisuutta.

Lain tavoitteena on, että kotouttamistoimenpiteet olisivat entistä vaikuttavampia ja että toimenpiteiden seuranta parannetaan. Erityisesti halutaan kehittää alkuvaiheen ohjausta. Juuri maahan tulleiden on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä neuvontaa niin kielikoulutus- kuin työnhakuaikeissa. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien, kuten vammaiset, vanhukset ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset, syrjäytymistä ehkäistään. Lisäksi pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista halutaan vahvistaa.

Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettiset toimenpiteet siitä, miten hyviä etnisiä suhteita kunnan alueella edistetään. Kotouttamisohjelma on osa kunnan laajempaa kuntastrategiaa. Kuntastrategiassa määritellään kunnan kehittämislinjaukset ja tavoitteet.

Pöytyän kunnan maahanmuuttajien kotouttamisohjelma on viimeksi hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.5.2022 § 27. Kunnanhallitus on 6.2.2023 § 33 hyväksynyt Pöytyän kunnan ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen välisen sopimuksen maahanmuuttajien kuntaan osoittamisesta ja kotouttamisen edistämisestä. Sopimus on voimassa 1.3.2023 alkaen toistaiseksi. Sopimuksen mukaan Pöytyän kunta ja Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioivat yhdessä vuosittain kuntaan sijoitettavien henkilöiden määrät sekä henkilöiden kuntaan muuton alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotoutumista edistäviin ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet. Kunnalla on oikeus saada korvaus kotouttamislain mukaisten toimenpiteiden järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselta (KEHA). Kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että kunta on laatinut kotouttamislain 32 §:ssä tarkoitetun kotouttamisohjelman sekä laatinut ELY-keskuksen kanssa sopimuksen maahanmuuttajien kuntaan osoittamisesta.

Maahanmuuttajat Pöytyällä ja kotouttamistyön lähtökohdat

Pöytyän kunta tarjoaa yhdenvertaisia palveluja ja osallistumisen mahdollisuuksia kaikille kuntalaisille. Kotouttamisvaiheessa oleva kuntalainen tarvitsee tehostettua opastusta tai neuvontaa normaalielämänsä järjestämiseen uudessa ympäristössä. Kotouttamiseen liittyvä ohjaus edellyttää osittain erillisiä palveluita, kuten tulkkauspalveluita. Lähtökohtana kuitenkin on, että maahanmuuttajille järjestetään erillispalveluita ainoastaan silloin kun se on tarkoituksenmukaista tai edellyttää erityisosaamista. Uuden kuntalaisen perehdyttämisessä tärkeä rooli on myös tulokkaalla itsellään. Lähtökohtana tasavertaiseen osallistuvaan kuntalaisuuteen on kuntaan muuttavan omien toimintaedellytysten turvaaminen. Kunnan peruspalveluissa toimiva henkilökunta on avainasemassa ja heidän osaamistaan ja tietotaitoaan eri kulttuuritaustojen mahdollisista vaikutuksista palvelutilanteisiin tulee jatkossa tarvittavilta osin vahvistaa.

Maahanmuuttajataustaisia asukkaita kuntiin tulee monella eri tavalla. Osa muuttaa kuntaan esimerkiksi avo- tai avioliiton vuoksi ja toiset työpaikan perusteella. Työperusteinen maahanmuutto on ollut jo pitkään Loimaan seutukunnalla palkkatyövoimaa käyttäville maaseutuyrityksille merkittävää ja tämä on turvannut ko. yritysten työvoiman saantia. Myös muilla toimialoilla maahanmuuton kautta yritykset ovat saaneet tarvitsemaansa työvoimaa. Erimittaisin työsopimuksin töihin tai opiskelijoiksi paikkakunnalle tulevat voivat tarvita tehostettua neuvontaa, opastusta ja ohjausta kunnan peruspalvelujen käyttöön sekä suomen kielen koulutusmahdollisuuksia.

Ukrainalaiset ovat merkittävä maahanmuuttajaryhmä valtakunnallisesti sekä myös Pöytyällä. Sodan vuoksi Suomeen on tullut yli 50 000 ukrainalaista tilapäistä suojelua hakenutta pakolaista. Pöytyälle on tullut kymmeniä tilapäistä suojelua saaneita ukrainalaisia. Ukrainalaisten ohella kuitenkin myös muista maista ja maanosista pakenee ihmisiä sotaa ja ihmisoikeusloukkauksia.

Ulkomaan kansalaisten määrä ja suhteellinen osuus Pöytyän väestöstä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2001 vuoteen 2022. Kun vuonna 2001 kunnan väestöstä 0,5 % oli ulkomaan kansalaisia, vastaava osuus oli vuonna 2022 4,3 %. Vuoden 2022 lopussa Pöytyällä oli vieraskielisiä (=muu kieli kuin suomi, ruotsi tai saame) henkilöitä noin 390. Vuoden 2022 osalta tilastoissa näkyy sotaa paenneiden ukrainalaisten sijoittuminen Varsinais-Suomen ja Pöytyän alueelle.

Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKAnet:

Ulkomaan kansalaiset % väestöstä	2001	2010	2015	2018	2020	2022
Pöytyä	0,5	1,2	2,4	3,0	3,6	4,3
Varsinais-Suomi	2,3	3,1	4,0	4,4	4,8	5,6
Koko maa	1,9	3,1	4,2	4,7	5,0	5,8

2. KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Alkukartoitus

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat.

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma.

Erityisiä toimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja

Maahanmuuttaja, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän perhetilanteen, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Etninen tausta

Kuuluminen etniseen ryhmään. Etninen ryhmä on ihmisjoukko, jonka katsotaan olevan toisista erottuva kulttuuriperintönsä, uskontonsa, kielensä tai alkuperänsä takia.

Kansainvälistä suojelua saava

Henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella.

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa.

Kotouttamisen edistäminen

Kotoutumisen monialainen edistäminen ja tukeminen. Ne viranomaisten ja muiden tahojen tarjoamat palvelut ja toimenpiteet, joiden avulla monialaisesti edistetään ja tuetaan kotoutumista. Nämä määritellään henkilökohtaisessa kotoutumissuunnitelmassa.

Kotouttamisohjelma

Kunnan laatima, kotouttamisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kunnanvaltuustossa hyväksyttävä ohjelma. Ohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kunnan talousarviota ja –suunnitelmaa laadittaessa. Kotouttamisohjelma perustuu kotoutumislakiin (32-33 §), ja se laaditaan kunnissa maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi ja tukemiseksi.

Valtion kotouttamisohjelma on valtioneuvoston hyväksymä ohjelma, jossa on määritelty kotouttamisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Kotoutuminen

Maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä. Tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle

yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön, tuetaan maahanmuuttajan mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumiskoulutus

Sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutusta järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Kotoutumiskoulutuksesta sovitaan TE-toimiston kanssa tehtävässä kotoutumissuunnitelmassa.

Kotoutumissuunnitelma

Maahanmuuttajan henkilökohtainen suunnitelma toimenpiteistä ja palveluista, jotka edistävät ja tukevat hänen mahdollisuuksiaan hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita suomalaisessa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle ja tarvittaessa perheelle. Kotoutumissuunnitelma perustuu kotoutumislakiin (11-18 §).

Kotoutumistuki

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Kotoutumistukena maksetaan työmarkkinatukea tai toimeentulotukea. Oikeus kotoutumistukeen määräytyy työttömyysturvalain ja toimeentulotukilain mukaisesti.

Maahanmuuttaja

Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Pakolainen

Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö katsoo olevan pakolainen.

Peruspalvelut

Kaikki erityislainsäädäntöön perustuvat kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevat palvelut, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen lakisääteiset valtionosuusjärjestelmän piiriin kuuluvat palvelut.

Paluumuuttaja

Paluumuuttaja on ulkomaalainen, joka on asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa takaisin Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin, kuten inkerinsuomalaisiin, jolla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat suomalaisia kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan.

Siirtolainen

Henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Siirtolainen voi olla joko maastamuuttaja tai maahanmuuttaja.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa

Suomessa. Hakijalla on oikeus oleskella vastaanottokeskuksessa hakemuksen käsittelyn ajan. Työnteko- oikeus 3- 6 kk hakemuksen jättämisestä.

Vieraskielinen/Muunkielinen

Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielekseen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin tai saamen.

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

3. TYÖNJAKO MAAHANMUUTTOASIOISSA

Kunnalla on paikallistasolla yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Kunnat vastaavat alueellaan kotouttamisohjelman laatimisesta, toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta. Kunta järjestää kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja osana kunnallisia peruspalveluja. Kunnan on annettava maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvat Suomessa asuvien maahanmuuttajien perusturva, hyvinvointia ja terveyttä koskevat asiat.

Hyvinvointialue järjestää kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja osana sosiaali- terveystoimintaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvat maahanmuuttajien koulutuksen kehittäminen eri kouluasteilla sekä kulttuuria, liikuntaa, nuorisotyötä ja uskontoa koskevat asiat.

Sisäministeriö vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta. Lisäksi sisäministeriö vastaa Maahanmuuttoviraston tulosohjauksesta. Sisäministeriö hoitaa yhdenvertaisuus- ja syrjintäasioita poikkihallinnollisessa yhteistyössä muun valtionhallinnon, paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisjärjestöjen, työelämän osapuolten ja erityisesti eri ryhmiä edustavien järjestöjen, yhteisöjen ja neuvottelukuntien kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa maahanmuuttajien kotouttamisesta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä sekä työllistymisen edistämisestä. Lisäksi ministeriö ohjaa kotouttamisasiossa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten (ELY-keskukset) toimintaa. Yhdessä sisäministeriön kanssa työ- ja elinkeinoministeriö seuraa maahanmuuton ja sen rakenteen kehittymistä.

Ulkoasiainministeriö vastaa viisumipolitiikasta. Suomen ulkomaan edustustot myöntävät viisumeita ja vastaanottavat kansalaisuusilmoituksia ja oleskelulupahakemuksia.

Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäiset oleskeluluvat, käsittelee turvapaikkahakemukset, ohjaa vastaanottokeskusten toimintaa, päättää käännästämisestä ja karkottamisesta, vastaa kansalaisuushakemusten käsittelystä ja muukalaispassien myöntämisestä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY-keskus) on alueellinen vastuu maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevissa asioissa. ELY-keskukset tukevat kuntia kotouttamisohjelmien valmistelussa ja toteutuksessa sekä sopivat kuntien kanssa kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntapaikoista. ELY-keskukset myös ohjaavat työ- ja elinkeinotoimistoja (=TE-toimistot) maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) vastaa korvausten maksatus- ja kehittämistehtävistä.

Aluehallintovirasto (AVI) vastaa toimialaansa kuuluvissa asioissa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palvelujen suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta. AVI ohjaa kuntien toimintaa muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutus- ja muun sivistystoimen toimialoilla.

Työ- ja elinkeinopalveluilla (TE-palvelut) on päävastuu työnhakijoiksi ilmoittautuneiden maahanmuuttajien kotouttamisesta. TE-palvelut vastaavat yhdessä ELY-keskusten kanssa kotoutumista edistävien ja tukevien työvoimapaikallisten, luku- ja kirjoitustaidon opetuksen sekä perusopetuksen järjestämisestä työnhakijaksi rekisteröityneille maahanmuuttajille.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) toimii laajapohjaisena neuvoa-antavana elimenä pakolaisuuteen ja siirtolaisuuteen sekä rasismiin ja etnisiin suhteisiin liittyvissä asioissa.

Vähemmistövaltuutetun tehtävänä on edistää etnisten vähemmistöjen ja ulkomaalaisten asemaa, yhdenvertaisuutta ja oikeusturvaa sekä hyviä etnisiä suhteita Suomessa. Vähemmistövaltuutettu on myös kansallinen ihmiskaupparaportoiija.

Poliisi valvoo ulkomaalaislain noudattamista. Poliisi myös panee täytäntöön karkoitus- ja käännytyspäätökset. Poliisi voi myöntää henkilökortin Suomessa vakinaisesti asuvalle ulkomaalaiselle, joka on merkitty väestötietojärjestelmään ja jolla on voimassa oleva oleskelulupa, tai oleskelukortti tai hänen oleskeluoikeutensa on rekisteröity.

Verotoimiston tehtävänä on tehdä maahanmuuttajalle verokortti tai lähdeverokortti työn luonteesta riippuen ja jakaa tietoa eri maiden verosopimuksista.

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii sosiaaliturvaetuuksien myöntämisestä Suomessa vakinaisesti asuville ulkomaalaisille.

Kansalaisjärjestöt järjestävät kotoutumista edistävää toimintaa ja tuottavat erilaisia kotoutumista edistäviä palveluja, kehittävät maahanmuuttajatyötä sekä kouluttavat ja työllistävät maahanmuuttajia. Myös uskonnolliset yhteisöt voivat olla keskeisiä toimijoita kotoutumisen edistämässä. Suomessa toimii myös maahanmuuttajien omia järjestöjä ja yhdistyksiä.

Lähde www.kotouttaminen.fi

4. KUNNAN KOTOUTTAMISPALVELUT

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja. Erityisasiantuntemusta vaativissa tehtävissä kunta ostaa palveluja oman organisaationsa ulkopuolelta.

Kunta ohjeistaa ja neuvoo kunnassa asuvia maahanmuuttajia kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä. Ohjaukseen ja neuvontaan sisältyy myös alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien tekeminen toimeentulotukiasiakkaille. Myös muilla maahanmuuttajilla on mahdollisuus pyytää alkukartoitusta. Tavoitteena on, että TE-palvelut ja kunta tekevät kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä, mikäli ei ole perusteltua syytä tehdä suunnitelmaa asiakkaan kanssa erikseen.

4.1. ASUMINEN

Maahanmuuttaja voi hankkia asunnon yksityiseltä tai Pöytyän kunnalta. Pöytyän kunnan vuokra-asunnot ovat valtaosaltaan rivitalohuoneistoja, jotka sijaitsevat kunnan taajamissa Kyrössä, Riihikoskella ja Yläneellä. Vuokra-asuntoja haetaan hakemuslomakkeella. Asuntohakemuksen voi palauttaa kunnanviraston toimipisteisiin tai osoitteella:

Pöytyän kunta/Asuntosihteri Seija Halminen, Yläneentie 11 b B-rappu, 21870 RIIHIKOSKI.

Lisätietoja vuokra-asuntoasioista antaa asuntosihteri Seija Halminen puh. 040 672 2978, sähköposti [seija.halminen\(a\)poytya.fi](mailto:seija.halminen(a)poytya.fi).

Yksityiset vuokra-asunnot

Pöytyällä ja sen lähialueella toimii kiinteistövälitysliikkeitä, jotka kaikki välittävät omistusasuntojen ohella myös vuokra-asuntoja. Yhteystiedot löytyvät internetistä hakukoneella ja Auranmaan viikkolehden rivi-ilmoituksista.

4.2. SOSIAALIPALVELUT

Vuoden 2023 alusta lukien Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää Pöytyän alueen väestön tarvitsemat sosiaalihuollon palvelut. Palvelut toteutetaan ensisijaisesti henkilökohtaisena palveluna. Hyvinvointialueen verkkosivuilta www.varha.fi löytyy tietoa palveluista. Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien ja sitä hakeneiden sosiaalipalvelujen järjestämisestä vastaa kuitenkin vastaanottokeskus.

Sosiaali- ja terveystieteiden vaihde, p. 02 772 3111.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelut ovat tasavertaisesti kaikkien kotikuntalain (1994/201) mukaisesti kunnassa asuvien käytettävissä ja saatavilla. Maahanmuuttajien oikeudet kaikkiin etuusmuotoihin ja velvollisuudet palvelujen käyttäjinä ovat samat kuin kenellä tahansa. Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien ja sitä hakeneiden sosiaalipalvelujen järjestämisestä vastaa kuitenkin vastaanottokeskus.

Kuten muissakin palveluissa, myös sosiaali- ja terveystieteiden vaihde on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle

kielille, jota maahanmuuttaja voi riittävästi ymmärtää. Tulkkaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon arkaluonteisia asioita käsiteltäessä, eikä epävirallisia tulkkia (perheenjäsenet tai maassa kauemmin asuneet maahanmuuttajat) tule viranomaisen aloitteesta käyttää.

Taloudellinen tuki

Toimeentulotuki on tarkoitettu turvaamaan Suomessa asuvan henkilön toimeentulo sellaisessa tilanteessa, jossa perheen tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Toimeentulotuki on viimesijainen tukimuoto. Se tarkoittaa sitä, että muut etuudet, kuten esimerkiksi työmarkkinatuki, asumistuki ja lapsilisä, on haettava ennen toimeentulotuen myöntämistä. Toimeentulotukea saa henkilö, joka ei voi saada tarvittavaa toimeentuloa työstään saamalla palkalla, yritystoiminnalla tai varallisuudellaan. Kela tekee päätökset perustoimeentulotuesta, ja hoitaa myös tuen maksatukset.

4.3. TERVEYSPALVELUT

Vuoden 2023 alusta lukien Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää Pöytyän alueen väestön tarvitsemat terveyspalvelut. Hyvinvointialueen verkkosivuilta www.varha.fi löytyy tietoa palveluista. Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien ja sitä hakeneiden terveyspalvelujen järjestämisestä vastaa kuitenkin vastaanottokeskus.

Oma terveysasema on ensisijainen hoitopaikka kaikissa sairastumistapauksissa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden vaihde, p. 02 772 3111.

Lapset ja nuoret maahanmuuttaja-asiakkaat kutsutaan neuvolan tai koulun kautta normaaleihin ikäkausitarkastuksiin.

4.4. SIVISTYSTOIMEN PALVELUT – MAHDOLLISUUKSIEN POLKU

Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan varhaiskasvatusyksiköissä, minkä lisäksi perheet voivat valita palvelusetelin palvelujen järjestämisen muotona. Kunnassa työskentelee myös perhepäivähoitaja. Esiopetus järjestetään osana varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatus muodostaa osaltaan lastensuojelun avohuollon tukitoimen.

Varhaiskasvatus järjestetään maahanmuuttajalapsille yhteisissä ryhmissä suomenkielisten lasten kanssa, suomen kielen oppimista tukien. Lapsille järjestetään edelleen tarvittavaa tukea. 6-vuotiaille järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Perusopetusta järjestetään Elisenvaaran, Riihikosken ja Yläneen yhtenäiskouluissa, sekä tarpeen mukaan kuntien välisten sopimusten mukaisesti. Palveluihin sisältyvät erityisopetuspalvelut sekä opiskeluhoollon palvelut. Osana opetusta voidaan antaa suomi toisena kielenä –opetusta.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään valmistavan opetuksen ryhmissä ja / tai muuhun opetukseen integroituna tilanteessa perustelluksi arvioitavan mukaisesti. Koulutuslautakunta on 3.2.2016 § 14 hyväksynyt perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman.

Maahanmuuttajille voidaan mahdollisuuksien mukaan järjestää myös oppilaiden oman äidinkielen opetusta osana perusopetukseen valmistavaa opetusta ja perusopetusta.

Lukiokoulutusta annetaan Elisenvaaran lukiossa.

Ammatillista ja muuta koulutusta järjestää Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä, joka järjestää myös ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta.

Loimaan evankelinen kansanopisto järjestää suomen kielen kesäkursseja.

Auranlaakson kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen opintopiirien ja kurssien kautta vaikuttaen samalla yhteisöllisesti aidon ja osallistuvan kansalaisyhteiskunnan toimivuuteen. Kansalaisopisto varautuu tarpeen mukaan järjestämään erityisesti maahanmuuttajille suunnattua opetusta.

Lähialueen musiikkiopistoissa, joiden kanssa Pöytyän kunnalla on sopimus, järjestetään taiteen perusopetusta.

Kirjastopalveluja annetaan Kyrön, Riihikosken ja Yläneen kirjastoissa. Kirjaston henkilökunta opastaa kirjaston käytössä, ja antaa tukea digitaalisten palvelujen käyttöön. Asiakkaiden käytettävissä ovat lisäksi omatoimikirjastopalvelut. Kirjastot järjestävät myös erilaisia tapahtumia.

Kirjastoissa on lainattavissa suomen kielen oppikirjoja sekä kielten sanakirjoja, lainattavissa on samoin vieraskielistä kirjallisuutta.

Helsingin monikielisestä kirjastosta on jo nyt siirtolainassa vieraskielistä kirjallisuutta erityisesti lasten ja nuorten lainattavaksi Pöytyän kirjastoista.

Kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia taiteen harrastamiseen, kulttuurielämysten kokemiseen ja kulttuuriperinteeseen perehtymiseen. Kulttuuripalvelujen tavoitteena on myös lisätä vuorovaikutusta ja tuoda esiin kulttuurista rikkautta. Maahanmuuttajat huomioidaan palvelujen järjestämisessä.

Liikuntapalveluja järjestetään sekä kunnan toimesta että yhteistyössä yhdistysten kanssa. Maahanmuuttajia rohkaistaan osallistumaan tarjolla oleviin liikuntapalveluihin.

Nuorisopalveluja toteutetaan kunnan toimintana sekä seudullisten järjestöjen kanssa. Maahanmuuttajalapsen ja nuoret huomioidaan palvelujen järjestämisessä. Nuorisopalveluihin kuuluu lisäksi etsivä nuorisotyö.

Kunnan lisäksi kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluja järjestävät **kolmannen sektorin toimijat**.

5. KANSANELÄKELAITOKSEN (KELA) PALVELUT

Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa eri elämäntilanteissa. Kelan asiakkaita ovat kaikki Suomessa asuvat sekä ulkomailla asuvat Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat henkilöt. Sosiaaliturvan sisällöstä päätetään lainsäädännössä.

Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, opintotuki, perustoimeentulotuki ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii vammaisetuksista, sotilasavustuksista sekä maahanmuuttajan tuesta.

Tietoa Kelan etuuksista saa Kelan internetsivuilta www.kela.fi

6. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT

Työ- ja elinkeinotoimisto (=TE-toimisto) vastaa maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävästä ja tukevista työvoimapalveluista työnhakijoiksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille. TE-toimisto antaa maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimista ja palveluista sekä työelämästä. TE-toimisto neuvoo asiakkaita työnhaussa, työllistymistä edistävässä palveluissa, työnhakijan yleisissä oikeuksissa ja velvollisuuksissa sekä työttömyysetuuden työvoimapolitiittisissa edellytyksissä.

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Tavoitteena on ohjata maahanmuuttaja sellaisiin palveluihin, jotka edistävät hänen pääsyään suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. TE-toimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla. TE-toimiston alkukartoitus voidaan tehdä TE- toimiston omana palveluna tai osin ostopalveluna. Ostopalveluna hankitaan esimerkiksi kielitaidon lähtötason arviointeja.

Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan asiakkaan kanssa kotoutumista edistävästä palveluista, joiden avulla tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä tai koulutukseen sijoittumista.

Kotoutumissuunnitelmassa sovittava palvelu on esimerkiksi osallistuminen kotoutumiskoulutukseen, joka sisältää suomen tai ruotsin kielen opintoja sekä työelämään ja yhteiskuntaan perehdyttävää opetusta.

Kotoutumiskoulutukseen osallistumisen jälkeen TE-toimistossa laadittua kotoutumissuunnitelmaa täydennetään ja päivitetään. TE-toimisto, kunta ja maahanmuuttaja laativat yleensä kotoutumissuunnitelman yhdessä.

Kunta laatii kotoutumissuunnitelman, mikäli maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin TE-toimiston tarjoamiin palveluihin. Alle 17-vuotiaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kunta.

Kotoutumissuunnitelmaan on oikeus maahanmuuttajalla, joka on työtön työnhakija tai saa toimeentulotukea.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Perustellusta syystä aikaa voidaan pidentää enintään kahdella vuodella. Mikäli maahanmuuttaja on jo oleskellut maassa useamman vuoden, eikä hän ole kolmen vuoden kuluessa hakeutunut alkukartoitukseen, ei kotoutumissuunnitelman laatimiselle ole enää perusteita. Kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti maahanmuuttajan omien tavoitteiden, työ- ja koulutushistorian sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen palvelujen perusteella. Osalla maahanmuuttajista on hyvät valmiudet nopeankin työllistymiseen, kun taas toiset tarvitsevat pidemmän kotoutumisajan ja tehostetumpia kotoutumispalveluja. TE-toimisto seuraa kotoutumissuunnitelman toteutumista ja suunnitelmaa päivitetään ja tarkistetaan työnhakijan haastattelujen yhteydessä.

Kotoutumiskoulutusta järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja koulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Koulutuksen tavoitteena on kehittää maahanmuuttajien kielellisiä, yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia, joiden avulla maahanmuuttaja selviytyy arkielämän tilanteissa, työelämässä ja jatko-opinnoissa. Työelämän tuntemusta edistetään kotoutumiskoulutukseen sisältyvillä työelämäjaksoilla. Kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna kotoutumislain mukaisesti. Omaehtoinen opiskelu täydentää kotoutujien yksilölliset tarpeet huomioon ottavaa koulutustarjontaa.

Omaehtoisena opiskeluna järjestetään koulutuksia, joita työvoimakoulutuksina ei välttämättä ole tarjolla, kuten aikuisten peruskouluopintoja. Omaehtoisen opiskelun edellytyksenä työttömyysetuudella on, että TE-toimisto on todennut koulutustarpeen, opiskelu tukee kotoutumista sekä työllistymistä ja opiskelusta on sovittu kotoutumissuunnitelmassa ennen opintojen alkamista.

Asiointi TE -palveluissa

TE-palvelut toteutetaan monikanavaisesti verkkopalveluna, puhelinpalveluna ja henkilökohtaisena palveluna. Työnhakijoita neuvotaan käyttämään asiointissa työnhakijalle itselleen tarkoituksenmukaisinta palvelukanavaa.

Varsinais-Suomen TE-toimiston Loimaan toimipaikan osoite on Vareliuksenkatu 2 A 1. Turun toimipaikan käyntiosoite on Itsenäisyydenaukio 2. Turun toimipaikka sijaitsee valtion virastotalossa. Asiointi TE-toimistossa tapahtuu pääsääntöisesti ajanvarauksen kautta. Lisätietoa TE-toimiston palveluista, työnhakijaksi ilmoittautumisesta ja toimipaikan aukioloajoista saa työ- ja elinkeinotoimiston verkkosivuilta toimistot.te-palvelut.fi sekä TE-toimiston valtakunnallisesta puhelinpalvelusta 0295 025 500 (suomi), 0295 025 510 (ruotsi), 0295 020 713 (englanti) ja 0295 020 715 (venäjä).

7. MAAHANMUUTTOVIRASTO

Maahanmuuttovirasto (migri) tekee päätökset maahanmuutto-, turvapaikka-, pakolaisuus- ja kansalaisuusasioihin ja ylläpitää Suomen vastaanottojärjestelmää. Migri käsittelee mm. oleskelulupia, oleskelulupakortteja, EU-rekisteröintejä ja oleskelukortteja koskevia asioita. Migrin lähin toimipiste sijaitsee Raisiossa osoitteessa Nallinkatu 8. Lisätietoja maahanmuuttoviraston palveluista löytyy migrin verkkosivuilta osoitteesta www.migri.fi.

8. SEURAKUNNAN PALVELUT

Seurakunnan toiminta pohjautuu kristilliselle pohjalle. Seurakunta tarjoaa kaikenikäisille ihmisille mahdollisuutta tulla Jumalan ja seurakunnan yhteyteen monin eri tavoin. Jumalanpalveluksia kirkossa vietetään jokaisena pyhänä. Paikallislehden Auranmaan Viikkolehden perjantaina ilmestyvästä numerosta näkee seurakuntailmoituksista seurakunnan järjestämät eri tilaisuudet ja tapahtumat.

Seurakunta tarjoaa lisäksi monipuolista hartauselämää ja harrastemahdollisuuksia, pienempien lasten päiväkerhotoiminnasta varhaisnuorten iltapäiväkerhotoimintaan sekä rippikoulusta isostoimintaan ja nuorteniltoihin.

Diakoniatyö- ja lähetystyö toimivat kansainvälisenä linkkinä seurakunnan keskellä. Diakoniatyö ja lähetystyö järjestävät erilaista toimintaa, johon voi osallistua. Diakoniatyöntekijää voi tulla tapaamaan vastaanotolle ja diakoniatyöntekijä tekee myös kotikäyntejä.

Seurakunta palvelee niin omia jäseniään kuin jokaista kuntalaista. Seurakunnan järjestämät tilaisuudet ja tapahtumat ovat kaikille avoimia. Seurakunnan ruoka-apu on myös maahanmuuttajien käytettävissä.

Kristitty ihminen arvostaa ja kunnioittaa jokaista ihmistä ja hänen uskontoaan. Seurakunnasta on mahdollisuus saada sielunhoitoa, joka on kristillisellä pohjalla. Tätä voi kysyä seurakunnan kirkkoherralta tai diakoniatyöntekijältä. Kirkollisia toimituksia ovat kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen.

Pöytyän seurakunta koostuu neljästä entisestä seurakunnasta (Karinainen, Oripää, Pöytyä, Yläne), joiden yhdistyessä entiset seurakunnat muuttuivat kirkkoalueiksi. Seurakunnan yhteystiedot, työntekijät ja toiminta löytyvät seurakunnan verkkosivuilta osoitteesta www.poytyanseurakunta.fi.

9. MAAHANMUUTTAJIEN YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN

Pöytyän kunta tuottaa omana toimintanaan maahanmuuttajille suunnattuja yritysneuvontapalveluja. Pöytyän kunnan yrityspalveluissa toimii kehittämispäällikkö. Toiminnan päätavoitteena on alueen yritysten toimintaedellytysten tukeminen sekä uuden yritystoiminnan edistäminen. Yrityspalveluiden tehtävänä on neuvoa ja opastaa alueellamme toimivia, yritystoimintaa aloittavia ja alueelle sijoittuvia yrityksiä, edistää yritysten välistä yhteistyötä sekä kehittää Auranmaan alueen elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta.

Yrittäjyyden edistämiseksi yhtenä keskeisenä välineenä on TE-toimiston myöntämä starttiraha, jolla turvataan yrittäjän toimeentulo sinä aikana, kun yritystoimintaa käynnistetään. Kunnan yrityspalvelut avustavat ja antavat lausunnot starttirahaan liittyen.

Kunnan yrityspalvelut tekevät tarvittaessa aktiivista yhteistyötä maahanmuuttoasioista vastaavien viranomaisten kanssa maahanmuuttajien yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistämiseksi.

10. PALVELUIDEN KEHITTÄMISIDEOITA

Tämän ohjelman päivittämistyön aikana nousi esiin sellaisia käytännön tason kehittämideoita, joita toteuttamalla edistettäisiin maahanmuuttajien kotoutumista Pöytyällä. Esiin nousseet kehittämisideat on lueteltu alla aihealueittain jaoteltuina.

1. Asuminen ja rakentaminen

- Virkistysalueilla infotaulut eri kielillä (esim. suomi, ruotsi, englanti, venäjä),
- Tarjotaan riittävän suuria asuntoja maahanmuuttajaperheiden tarpeisiin nähden,
- Tervetuloa-asumispaketti eri kielillä (kuntaan muuttavan henkilön infopaketti kunnan palveluista),
- Asumisen käytäntöihin perehdyttäminen (esim. asumisen mentori),
- Kierrättämisen ohjeistus, lajitteluohteet esim. englanniksi ja kuvina,

2. Varhaiskasvatus

- Kielen oppiminen tekemisen lomassa,
- Tapakulttuurin omaksuminen ja huomioon ottaminen,
- Traumojen huomioiminen ja traumaa kokeneiden lasten tukeminen,
- Erilaisuuden sietäminen ja sen näkeminen rikkautena,
- Monikulttuurisen kirjallisuuden ja muun materiaalin (esim. lelut) hyödyntäminen.

3. Perusopetus

- Ryhmytymisen edistäminen,
- Monikulttuurisuuden näkeminen rikkautena,
- Kielitaidon tukemisen huomioiminen,
- Vieraiden kulttuurien huomioiminen opetuksessa,
- Suomalaisen kulttuurin ja tapakulttuurin tutuksi tekeminen

4. Vapaa-aikapalvelut (kirjasto, kulttuuri, liikunta, nuoriso)

- Maahanmuuttajien opastus kirjastossa ja soveltuvan aineiston tarjoaminen,
- Tietokoneiden käyttömahdollisuus,
- Maahanmuuttajien kutsuminen järjestettyihin palveluihin, tavoitteena kaikille yhteiset palvelut,
- Kohtaaminen ja auttaminen arjen asiakaspalvelutilanteissa,
- Vieraskielisen kirjallisuuden hankinta (sponsoreita aineiston hankintaan),
- Maahanmuuttaja kertomaan kulttuuristaan valtaväestölle,
- Monikulttuuriset tapahtumat,
- Nuorisotyöntekijät aktivoimaan maahanmuuttajanuoria.

5. Elinvoimapalvelut sekä maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut

- Kunnan eri sektoreiden palveluista tiedottaminen ja kertominen,
- Aktiivinen yhteistyö kunnan eri toimialojen kesken,
- Monikulttuurisuuden hyödyntäminen palvelujen tuottamisessa (vertaisoppiminen, kaverimentori),
- Kela, TE-palvelut: perusinfot eri kielillä,
- Harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen kotoutumiskoulutuksen tueksi,
- Palkkatukityön ja oppisopimustyön hyödyntäminen työvoimapulaan vastaamiseksi,
- Koulutukset, esim. yrittäjäkoulutus, jossa selkokieline info yrittäjänä toimimisesta Suomessa,
- Rekry-tilaisuudet yhteistyössä yrittäjien kanssa

6. Auranlaakson kansalaisopiston palvelut

- Kielikurssit,
- Suomalainen yhteiskunta tutuksi -kurssi,
- Työelämään luotsaavat kurssit,

- Yhdistelmäkurssit: kieli + käytännön tekeminen yhdessä,
- Kielikurssin yhteydessä esim. työllistämispalveluiden alkuhaastattelu ja kartoitus osaamisesta,
- Yhteiskurssit maahanmuuttajille ja kantaväestölle,
- Maahanmuuttajien hyödyntäminen kurssi- ja tapahtumatuotannossa,
- Maahanmuuttajien taloudellinen tuki opinnoissa (opetusseteli ja avustukset)

7. Yleishallinto ja viestintä

- Suomalaiset käytännöt, palvelut ja viranomaisyhteistyö auki kirjoitettuna,
- Maahanmuuttajien haastattelut; kokemus asumisesta ja työskentelystä Pöytyällä esiin,
- Riittävän kattava tiedotus kaikilta toimialoilta mahdollisuuksien mukaan eri kielillä,
- Kulttuuristen tekijöiden huomioiminen tiedotuksessa,
- Tulkkipalvelujen hyödyntäminen matalalla kynnyksellä,
- Jonkinlainen kieliversio kunnan nettisivuista, esim. tiivistelmä tärkeimmistä asioista,

Yllä mainittuja kehittämissideoita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan käytettävissä olevat resurssit huomioiden.

11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS

Tämän ohjelman seurannasta vastaa Pöytyän kunnan johtoryhmä. Pöytyän kunnan kotouttamisohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa, ja se tarkistetaan kerran valtuustokaudessa sekä tarvittaessa.